

Rapportage

Invoering omgevingswet Lochem bewustwording

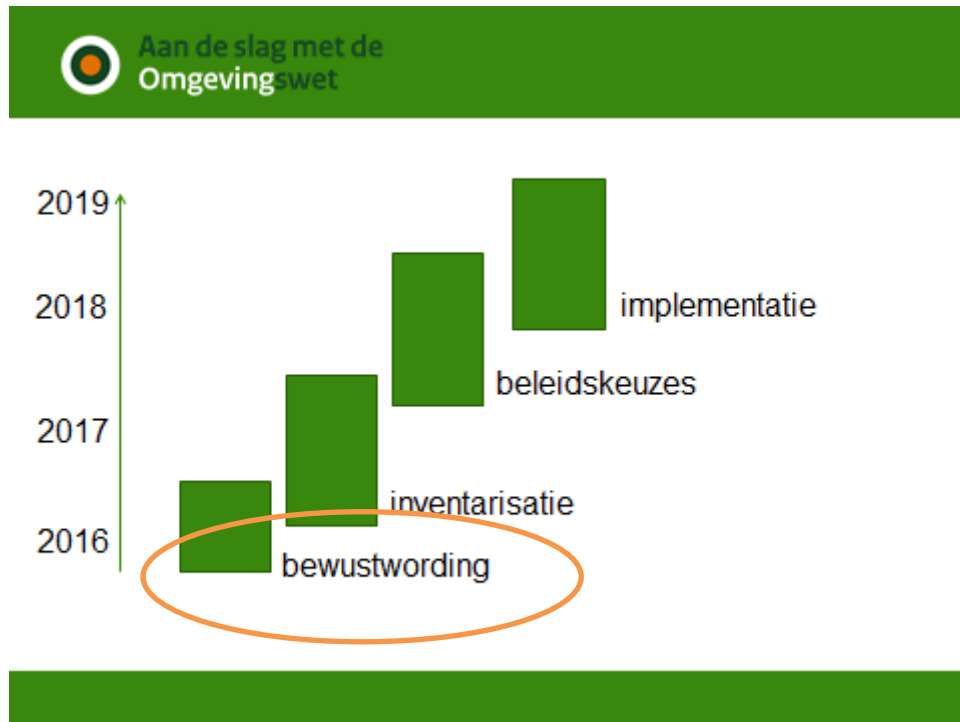
Omgevingswet roept vragen op.

Inleiding

In deze rapportage 'invoering omgevingswet Lochem, deel bewustwording' treft u een overzicht aan van de hoofdtaken die in deze deelfase aan de orde zijn gekomen. Deze rapportage vormt geen nieuw stuk, maar een uitwerking van het plan van aanpak dat eerder door de opdrachtgever werd vastgesteld.

Op 4 april 2016 is in het MT het projectvoorstel omgevingswet voor de deelfases 'bewustwording' en 'inventarisatie' vastgesteld. Hierin is tevens een doorkijk gemaakt naar de twee andere deelfases 'beleidskeuzes' en 'implementatie'. In totaal bestrijken de vier deelfases een periode van 2,5 tot 3 jaar. De totale doorlooptijd is afhankelijk van de invoeringsdatum van de omgevingswet, welke nu gepland staat voor medio 2019.

De wettelijke vereisten

De omgevingswet is aangenomen in het parlement en gepubliceerd in het staatsblad. De wet zelf is vrij leeg en heeft een afkaderend karakter. De instrumenten van de omgevingswet staan in de wet beschreven. Voor gemeenten zijn dit een omgevingsvisie, omgevingsprogramma, omgevingsplan en omgevingsvergunning. Ook het doel van de wet is helder: sneller, beter, duidelijker. De burger krijgt dezelfde informatiepositie als de overheid. Niet beschreven staat op welke wijze dit alles moet plaatsvinden. Geen voorschriften over participatie en uitvoering.

In de invoeringswet zal veel duidelijk worden over de wijze waarop de overgang tussen de Wro/WABO en de Omgevingswet eruit zal zien. In een brief van de minister van mei 2016 wordt een tip van de sluier opgelicht.

Vanaf juli 2016 komen de AMVB's vrij voor consultatie. Hierin wordt het grootste deel van het wettelijke kader geregeld.

De (bestuurlijke) positionering

Bestuurlijke ruimte

De lokale bestuurlijke ruimte is zoals te doen gebruikelijk in het ruimtelijk domein groot en wordt verder uitgebreid. Mits passend in het beleid van hogere overheden (provincie en rijk) is de gemeente op lokaal niveau veel vrijheid gegund om beleid en uitvoering van beleid vorm te geven. Binnen de omgevingswet wordt deze ruimte uitgebreid door ook op milieugebied zowel eigen normen (uiteraard binnen grenzen) te hanteren en afwijkingen van de normen (mits onderbouwd) toe te staan indien er

perspectief is op verbetering in de toekomst. Hierbij wordt aangesloten op de nu nog beperkte mogelijkheden in de crisis en herstelwet.

Het bestuur en de organisatie dient zich op te maken voor zowel de verbredingsslag als de verdiepingsslag.

Verbreding omdat niet langer een goede ruimtelijke ordening uitgangspunt is maar een goede leefomgeving. 'Zachtere' waarden als gezondheid, sociale cohesie en een fijne woonomgeving kunnen even belangrijk zijn als een goede toedeling van functies en een passende normering. Verdieping omdat een grote schil van landelijke regelgeving wegvalt. Lokaal kan worden besloten hoeveel ruimte geboden wordt in bijvoorbeeld een geluids-of bodemprogramma. Tevens wordt straks lokaal bepaald of iets nog vergunningsplichtig is of niet. We gaan van het antwoord 'omdat dit zo in Den Haag is bedacht' naar 'omdat dit zo in Lochem is besloten'. Meer vrijheid betekent daarmee ook meer verantwoordelijkheid.

Impact op de organisatie

Hierin spelen op dit moment twee zaken een grote rol.

Allereerst de beweging van de organisatie zelf, de herijking van het organisatieperspectief. Hierin worden momenteel stappen gezet. De vraag is hoe zich dit traject verhoudt tot de vraag die uit de omgevingswet zelf voortkomt.

De omgevingswet vraagt om andere werkprocessen en korte ketens (zowel intern als extern). Tevens is verdere integratie van de beleidsvelden wenselijk. Tot slot verandert de positionering van veel medewerkers in het fysieke domein van beleidsmaker / controleur naar netwerker en adviseur. Dit vergt andere vaardigheden, kennis en wijze van samenwerking. Het is daarom niet ondenkbaar dat een afdeling leefomgeving wenselijk is. Hierin zitten de bestaande afdeling Ruimte en de delen omgeving en V&H van Publiekscontacten. Bij een verdere uitwerking van onze eigen positionering in het dossier kunnen hierin keuzes worden gemaakt.

Samenwerking

Het is niet de vraag of maar hoe er zal worden samengewerkt binnen de nieuwe wetgeving. Tot op heden vindt intergemeentelijke samenwerking plaats op thema's, zoals wonen en bedrijvigheid en daar waar belangen elkaar raken, zoals bij windmolens. Binnen de omgevingswet wordt uitgegaan van een integrale visie op de leefomgeving. Hierin zijn veel meer zaken regionaal van belang zoals geur, water en luchtkwaliteit.

Samenwerking zal plaatsvinden met de buurtgemeenten en in het bijzonder in regionaal verband. De keuze om aan te haken bij een regio is gezien de ligging van Lochem en de thematiek geen gemakkelijke. In de volgende fase zal een keuze hierin worden gemaakt.

Grootste voordeel bij het aansluiten bij de regio Achterhoek zijn de samenwerking in de omgevingsdienst, terwijl voor de regio Stedendriehoek als voordeel geldt dat we hierin thematisch veel meer in samenwerken en formeel tot deze regio behoren. Eind juni/begin juli 2016 zijn de eerste verkennende gesprekken binnen de regio Achterhoek.

De programmaorganisatie en de inregeling van de deelprojecten

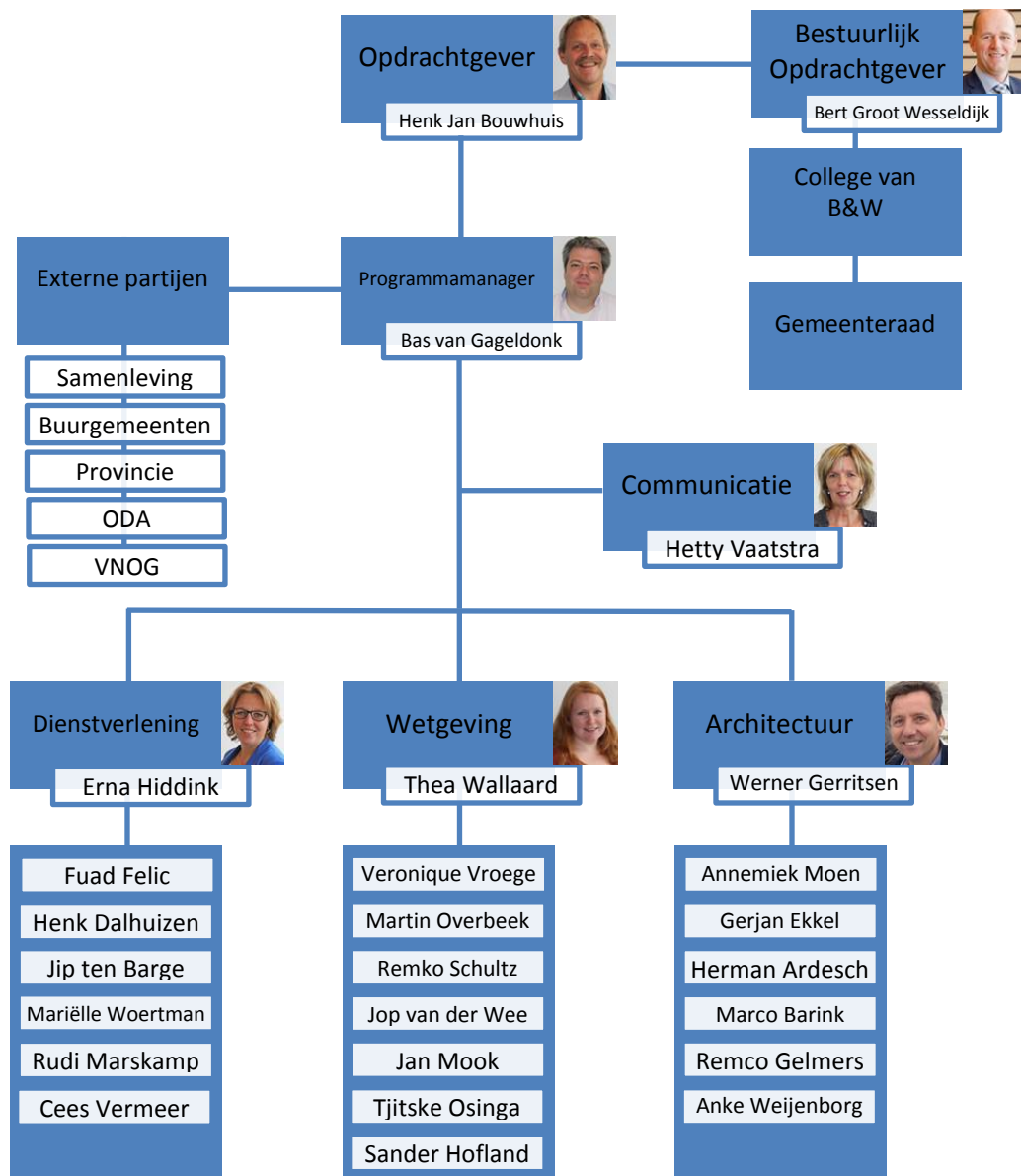
Programmaorganisatie

Er is een programmamanager gevormd onder leiding van een programmamanager.

Het programma kent drie projecten:

1. Dienstverlening: interne werkprocessen, klantreizen en handhaving nieuwe stijl
2. Wetgeving: amvb's, instrumenten omgevingswet
3. Architectuur: aansluiting op DSO, Squit en zaakgericht werken

Elk project heeft een projectleider en een projectteam. De projectorganisatie is hieronder in beeld gebracht.

Intern-organisatie

Programmateam

Het programmateam is in deze fase drie maal bijeen gekomen:

- 15 april 2016: verslag in de bijlage
- 26 mei 2016: verslag in de bijlage
- 21 juni 2016: verslag in de bijlage

Projectteams

Er zijn eind maart en begin april startbijeenkomsten georganiseerd met de drie projectteams: architectuur (21 maart 2016), wetgeving (31 maart 2016) en dienstverlening (4 april 2016). Tijdens deze startbijeenkomsten is met de teamleden gesproken over de reikwijdte van de omgevingswet, de planning, de Lochemse aanpak en de programmatische opzet.

Op 7 juni volgde een tweede bijeenkomst voor de projectteams, dit keer grotendeels gezamenlijk.

Alle aanwezige projectteamleden werden bijgepraat over de stand van zaken.

In deze bijeenkomst werd de implementatiestrategie besproken die iedereen voor zich ziet voor de organisatie.

Hierbij was er de keuze uit vier kwadranten:

- Consolidierend (van binnen uit aanpassen)
- Calculerend (van buiten uit aanpassen)
- Vernieuwend (van binnen uit veranderen)
- Onderscheidend (van buiten uit veranderen)

Met elke strategie kan de gemeente Lochem de omgevingswet gaan invoeren. Een consoliderende strategie is de veiligste qua veranderingen, maar kan ook de bedreigendste zijn omdat we hierbij minder uitgaan van de buitenwereld. De onderscheidende strategie is het meest verregaand, hierbij gaan we de veranderingen inzetten vanuit de samenleving.

Van de aanwezigen kozen er 7 voor de calculerende strategie en 6 voor de onderscheidende strategie. Niemand koos de andere twee strategieën. In de volgende fase komt deze keuze nader uitgewerkt terug.

In het tweede deel van de bijeenkomst is door de drie projectteams een analyse gemaakt van de partijen waarmee de gemeente te maken krijgt bij de omgevingswet én wat de rol/positie van elk van deze partijen is in deze fase van de planvorming. De resultaten zijn in de bijlage opgenomen. Hiermee is de basis gelegd voor een krachtenveldanalyse.

Intern-bestuur

Op 5 april vond een inspiratieavond plaats voor bestuur (en betrokken ambtelijke organisatie). Co Verdaas nam ons mee in de hoofdpunten, de mogelijkheden en het belang van de omgevingswet. Deze avond vormde het officiële startpunt van de bewustwordingsfase.

In de volgende fase zal in overleg met de griffie worden besproken op welke wijze de gemeenteraad in deze inventarisatiefase betrokken blijft.,

De benodigde middelen

Opgenomen in de kadernota 2017 zijn de volgende middelen:

<u>Uitgaven in €</u>	2017	2018	2019	2020
Uitbesteding/exploitatiekost, excl. b.t.w.	50.000	150.000	150.000	
Materialen, excl. b.t.w.				
Toe te rekenen uren:				
Afdeling Ruimte aantal 800 x € 100	80.000	80.000	40.000	
Afdeling PC aantal 400 x € 100	40.000	40.000	20.000	
Afdeling FaZA aantal 400 x € 100	40.000	40.000	20.000	
<i>Totaal bruto uitgaaf</i>				
<u>Inkomsten in €</u>				
Op grond van subsidieregeling.....				
Overige bijdragen t.w.: reeds begrote kosten herziening bestemmingsplannen	-/- 75.000	-/- 75.000	-/- 75.000	
<i>Totaal netto uitgaaf</i>	135.000	235.000	155.000	

De inschatting is dat in 2017 e.v. de inzet van communicatie voor de Omgevingswet niet binnen de beschikbare uren kan worden uitgevoerd. Eind 2016 zal hiervoor een inschatting worden gemaakt en bekeken of extra inzet door middel van inhuur noodzakelijk is. Ook is per abuis de afdeling FaZA opgenomen in plaats van control. Beide zaken worden gecorrigeerd in de begroting 2017.

Communicatie

Er komt een communicatieplan voor alle drie de volgende fases die gelijktijdig wordt opgesteld. We haken aan bij de communicatiestrategie en -middelen van de rijksoverheid en de VNG.

Projectcommunicatie

De projectcommunicatie gaat verlopen via Trello. Deze online tool is geschikt om intern de drie projecten gelijktijdig over dezelfde informatie te laten beschikken en afspraken in vast te leggen. Vertrouwelijke informatie loopt niet via Trello. Tevens krijgen alle projectleden via de G schijf toegang tot alle bestanden van de omgevingswet.

Interne communicatie

In deze bewustwordingsfase wordt vanuit het programmateam een e-nieuwsbrief uitgegeven voor medewerkers en raadsleden. Deze nieuwsbrief heeft tot doel medewerkers en raadsleden langzaam aan vertrouwd te maken met de omgevingswet en welke consequenties de invoering heeft, zowel in- als extern. Daarnaast gebruiken we de nieuwsbrief om hen te informeren over het proces. De nieuwsbrief is in deze fase twee maal verschenen.

Planning

Deze rapportage wordt besproken met de bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgever. Na vrijgave gaat de rapportage naar de projectorganisatie, het MT, college en gemeenteraad ter informatie. In het MT zal deze rapportage door de programmamanager worden toegelicht.

Bevindingen

Een bewustwordingsfase is een wat diffuse fase omdat je niet duidelijk kunt vastpakken of je voldoende hebt gedaan aan de bewustwording rondom de omgevingswet. Bovendien speelt de implementatie 'pas' over 3 jaar en dus kan het gewoon van urgentie ontbreken, zeker in de drukte van alle dag.

Op het niveau van bestuur en MT bestaat de indruk dat deze bewustwording zeker op gang is gekomen. Dit kan worden gestaafd aan het beschikbaar stellen van de middelen (geld en menskracht) in de komende jaren. Hierbij spelen de ervaringen opgedaan met de 3 decentralisaties in het sociale domein zeker een (positieve) rol.

De bewustwording onder de leden van de projectorganisatie wordt als wisselend ervaren. De opkomst en betrokkenheid bij de startbijeenkomsten van de drie projectgroepen was groot, terwijl de gezamenlijke bijeenkomst van 7 juni matig werd bezocht. Op dit vlak liggen dus nog zeker aandachtspunten, ook in de wijze van betrekken van de individuele deelnemers.

Positief is dat de discussie over het organisatieperspectief thans plaatsvindt en dat deze discussie organisatiebreed is ingestoken. De uitkomst van deze discussie heeft zijn weerslag op de wijze waarop de projectorganisatie de invoering van de omgevingswet kan voorbereiden.

Bijlagen bij rapportage invoering omgevingswet – bewustwording

Notulen: Startoverleg programma Omgevingswet

Vergaderdatum 15 april 2016 (09:00 uur)

Vergaderplaats: Vergaderruimte Oost 1.1

Verslagdatum 20 april 2016

Opgesteld door: Stef Rooijendijk

Deelnemers: Bas van Gageldonk, Stef Rooijendijk, Erna Hiddink, Thea Wallaard en Werner Gerritsen
Afwezig: -

Persoon van de afdeling Publiekscontacten aan de projectgroep toevoegen. Wie is nog de vraag. Eventueel iemand Publiekscontacten omgeving in groep van Thea ruilen met Erna.

Interne organisatie planning.

Thea rond 22 augustus met verlof, iemand moet haar werkactiviteiten overnemen dit is doorgestuurd naar Ceas. Wenselijk is dat dit intern opgepakt wordt. In deze voorfase hoeft hier nog geen rekening mee gehouden te worden.

1 juli / 14 juli opzet uitgewerkt plan van aanpak bewustwordingsfase.

Plan: gezamenlijke bijeenkomst met elke projectgroep.

Plenair beginnen en daarna over gaan in groepen.

Teams functioneel laten samenwerken dienstverlening / juridisch / informatie

Op welke termijn: na de mei vakantie

Hoe gaan we het bestuur verder bedienen/informereren? Eerst zorgen dat het plan van aanpak af is, eind juni informeren.

Er moet een werkgroep (eventueel fractiespecialisten) komen in overleg met de Griffie.

Benodigde financiële middelen: hier is nog geen duidelijkheid over.

Er moet een online projectdossier komen waar overzichtelijk in te zien is welke stukken er geplaatst zijn en wat de agenda is. Dit om te voorkomen dat we onoverzichtelijk elkaar gaan mailen en sms'en. Hoe communiceren wij de 3 projecten en agenda's met elkaar. Eventueel beveiligd stukje op intranet. Informatie voorziening rondom thematisch werken. Werner gaat bekijken op welke manier wij gebruiken voor de interne communicatie.

Volgende stap inventarisatiefase

Nadenken/ideeën gezamenlijke bijeenkomst, hoe krijgen we de groep aan het praten?

Misschien worldcafé idee. Welke vragen moeten we in de groepen stellen? "Mensen moeten zelf achter het stuur kruipen" Erna gaat hier samen met Bas over nadenken.

Half mei vraag uitzetten.

Er wordt nog een volgende vergadering gepland +/- Woensdag 18 mei

Afspraken:

Bas stuurt de projectopdracht & formulier kadernota/financiën naar Werner

Stef maakt in overleg met Hetty Vaatstra een interne nieuwsbrief.

Hetty Vaatstra maakt communicatieplan.

Werner kijkt naar een manier voor de interne communicatie.

Erna gaan wat ideeën bedenken om de groep te laten praten tijdens de gezamenlijke bijeenkomst.

Notulen: Tweede overleg programmateam Omgevingswet

Vergaderdatum: 26 mei 2016 (09:00 uur)

Vergaderplaats: Vergaderruimte Oost 1.1

Verslagdatum: 30 mei 2016

Opgesteld door: Stef Rooijendijk

Deelnemers: Bas van Gageldonk, Stef Rooijendijk, Erna Hiddink, Thea Wallaard, Werner Gerritsen en Hetty Vaatstra

Afwezig: -

Sander Hofland wordt toegevoegd aan de projectgroep Wetgeving (Thea Wallaard) en gaat Thea vervangen als projectleider als zij met zwangerschapsverlof is (+/- 22 augustus). Mariëlle Woertman wordt toegevoegd aan de projectgroep Dienstverlening (Erna Hiddink).

Voor de interne communicatie dient een keuze gemaakt te worden tussen Trello en Google Drive.

Werner gaat kijken welke versie we, eventueel de betaalde variant, gaan gebruiken.

Er dient een werkgroep gemaakt te worden in overleg met de Griffie. Bas neemt deze taak op zich.

Er dient een organogram gemaakt te worden: Stef.

Er zijn aanpassingen gemaakt in de projectgroepen zie hiervoor organogram. Communicatie niet vergeten in kosten overzicht.

Brainstormen: 7 juni startbijeenkomst totale project Invoering Omgevingswet. Groep actief bezig laten zijn met de bewustwording van de Omgevingswet. Hetty en Erna gaan de "Ringen van invloed" ([link](#)) uitwerken. Eventueel "Lochem's" maken. Een beeld krijgen per werkgroep wat de meningen zijn. Erna wil eventueel over "de streep" activiteit maken. Erna maakt wat foto's van de bijeenkomst.

Uitleg aan groep: Organogram, fases en wat er van hen verwacht wordt en de nieuwsbrief.

Waar zie jij jezelf en welke vragen heb je? De groepen een top 3 van de zorgen laten maken.

Hetty vermenigvuldigd poster Strigo en maakt korte handleiding/instructies.

Stukken 2 juni versturen voor eventuele aanpassingen vrijdag/maandag.

Bespreken hoofdstuk 2 Eindrapport VIVO VNG volgende vergadering.

Afspraken:

Voor 7 juni:

Hetty en Erna voorbereiding "Ringen van invloed"

Bas en Erna: Draaiboek voor 7 juni gemaakt worden

2 juni stukken naar elkaar doorsturen

Stef maakt organogram

Afspraken volgend teamoverleg:

Werner bekijkt optie voor interne communicatie

Vorbereiden: hoofdstuk 2 "Eindrapportage VIVO VNG"

Notulen: Derde overleg programmteam Omgevingswet

Vergaderdatum: 21 juni 2016 (10:00 uur)

Vergaderplaats: Vergaderruimte west 1.1

Verslagdatum: Pm

Opgesteld door: PM

Deelnemers: Bas van Gageldonk, Stef Rooijendijk , Erna Hiddink, Thea Wallaard, Werner Gerritsen en Hetty Vaatstra

Afwezig: -

Werner: We kunnen aan de slag met Trello. Let op geen privacy gevoelige informatie op Trello.

Hetty en Stef; gaan dit vormgeven/inrichten eventueel nog een spoedcursus Trello inplannen met Henk-Jan. Werner; vraagt map aan op Gschijf/projecten

Aanvraag werkgroep Griffie blijft staan.

Impact organisatie: Er was nog wat discrepantie over het te nemen besluit rond de jaarwisseling van de ODA bij Management on Tour .

Er waren veel projectleden niet aanwezig bij de Startbijeenkomst Omgevingswet van 7 juli. 9 v/d 24 niet aanwezig.

In het vervolg proberen de projectleden nog extra te wijzen op de bijeenkomsten en op het belang hierbij aanwezig te zijn.

Carina Berendsen gaat uit de projectgroep en Remko Schulz komt i.p.v. Roland Hendriksen.

Misschien in de toekomst een soort plan maken waar we de “sticker” Omgevingswet op plakken om de Raad in beweging te brengen.

Vorbereiding inventarisatiefase: eerste stap: hoe gaan we alle vragen die leven ophalen en zorgen we ervoor dat we alle relevante vragen in beeld krijgen?

Vanuit het programmteam worden er een aantal vragen gemaakt voor de projectgroepen, deze gaan zij intern bespreken/voorbereiden, hierna het projectteam en het programmteam bij elkaar laten komen en de vragen bespreken.

Zorgen dat we begin september de vragen hiervoor hebben. Aantal vragen voorbereiden projectgroep bespreken.

Eerst projectgroepen bij elkaar laten komen en bespreken met de vragen. Wat zijn de vragen die beantwoord moeten worden.

Begin september: Projectgroep

Half september: Programmteam

Begin oktober: Projectgroep

Afspraken:

Hetty en Stef: Trello opstarten en vormgeven

Werner: Map aanvragen G-schijf

7 juni 2016

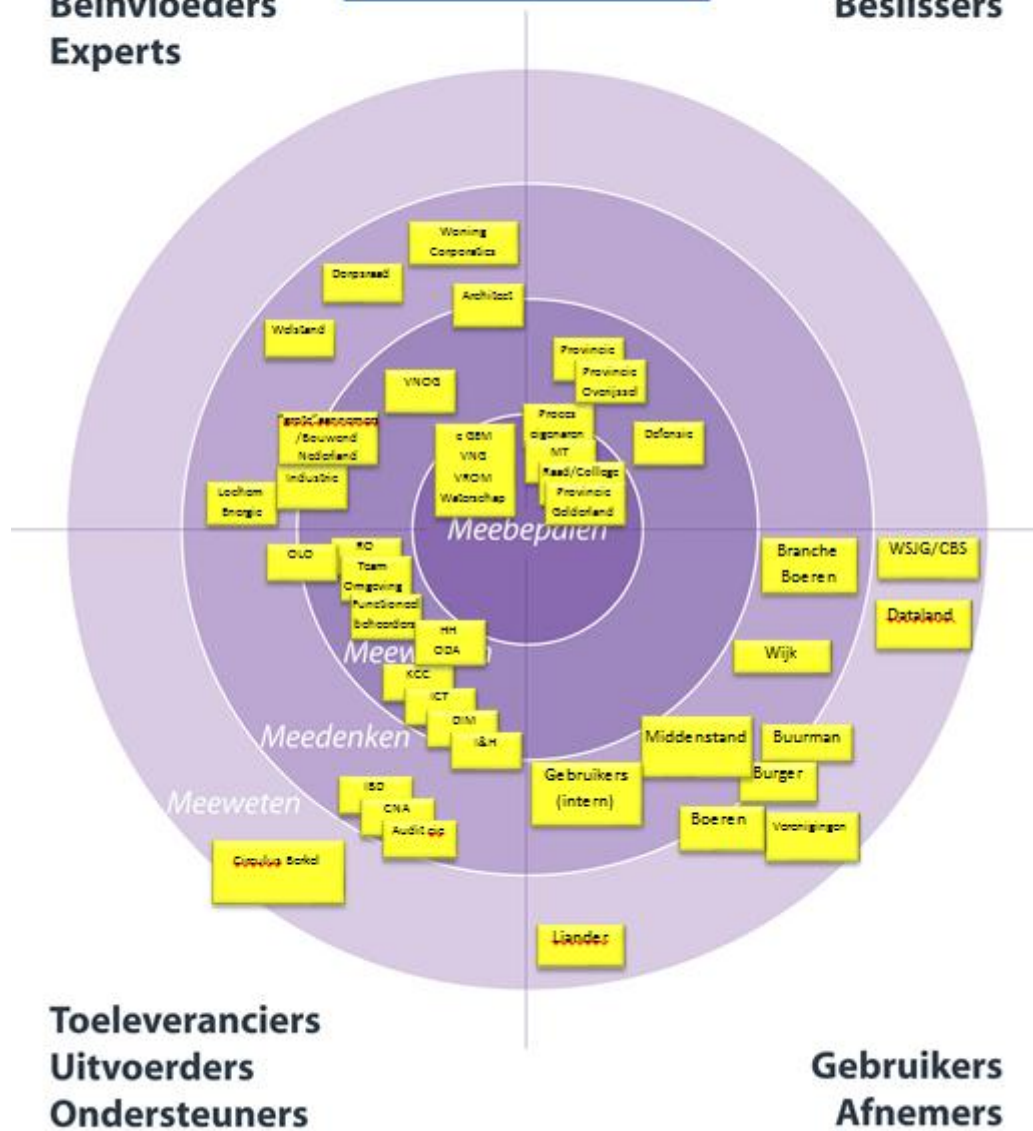
Ringen van invloed

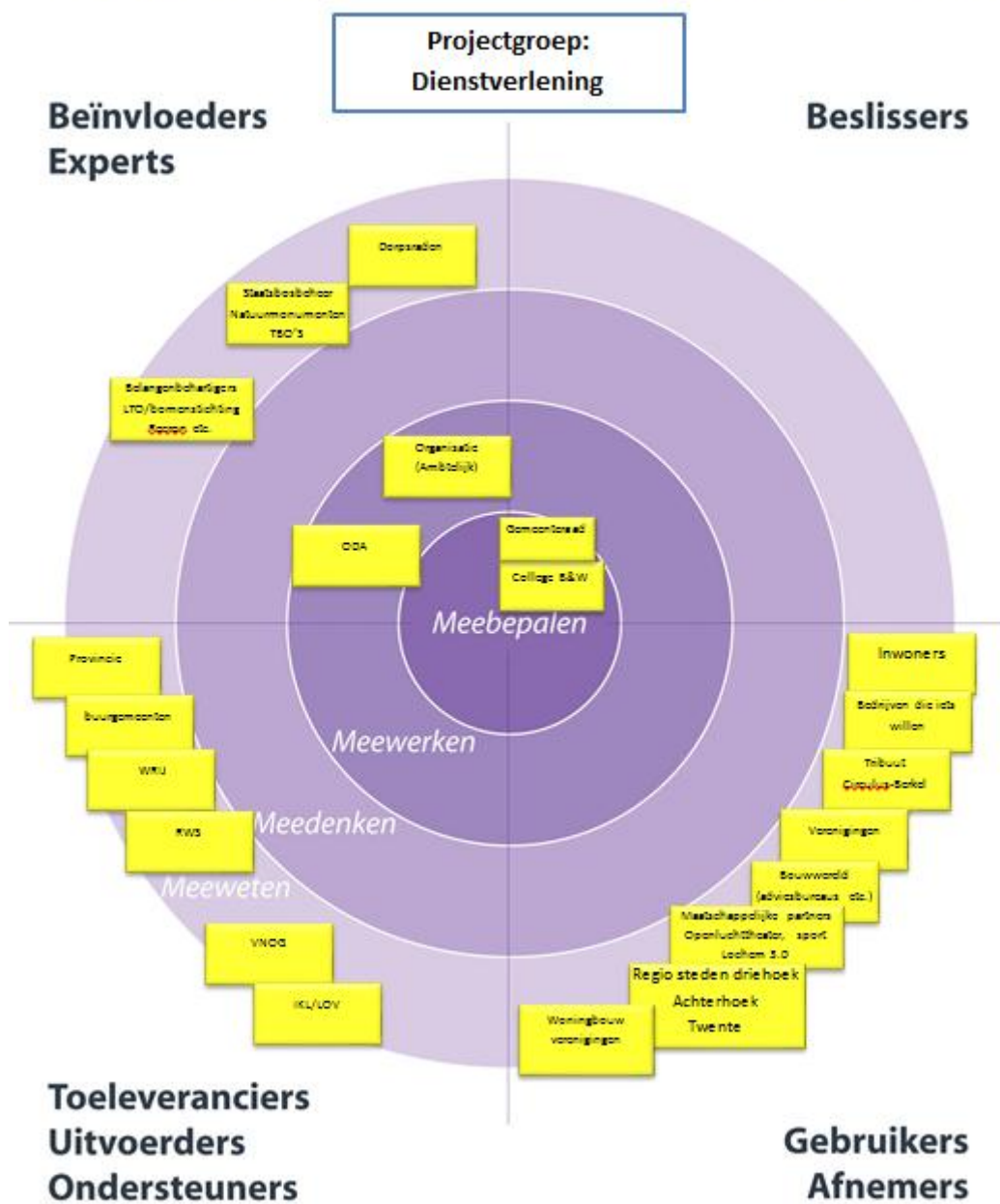
Projectgroep:
Architectuur

Beïnvloeders Experts

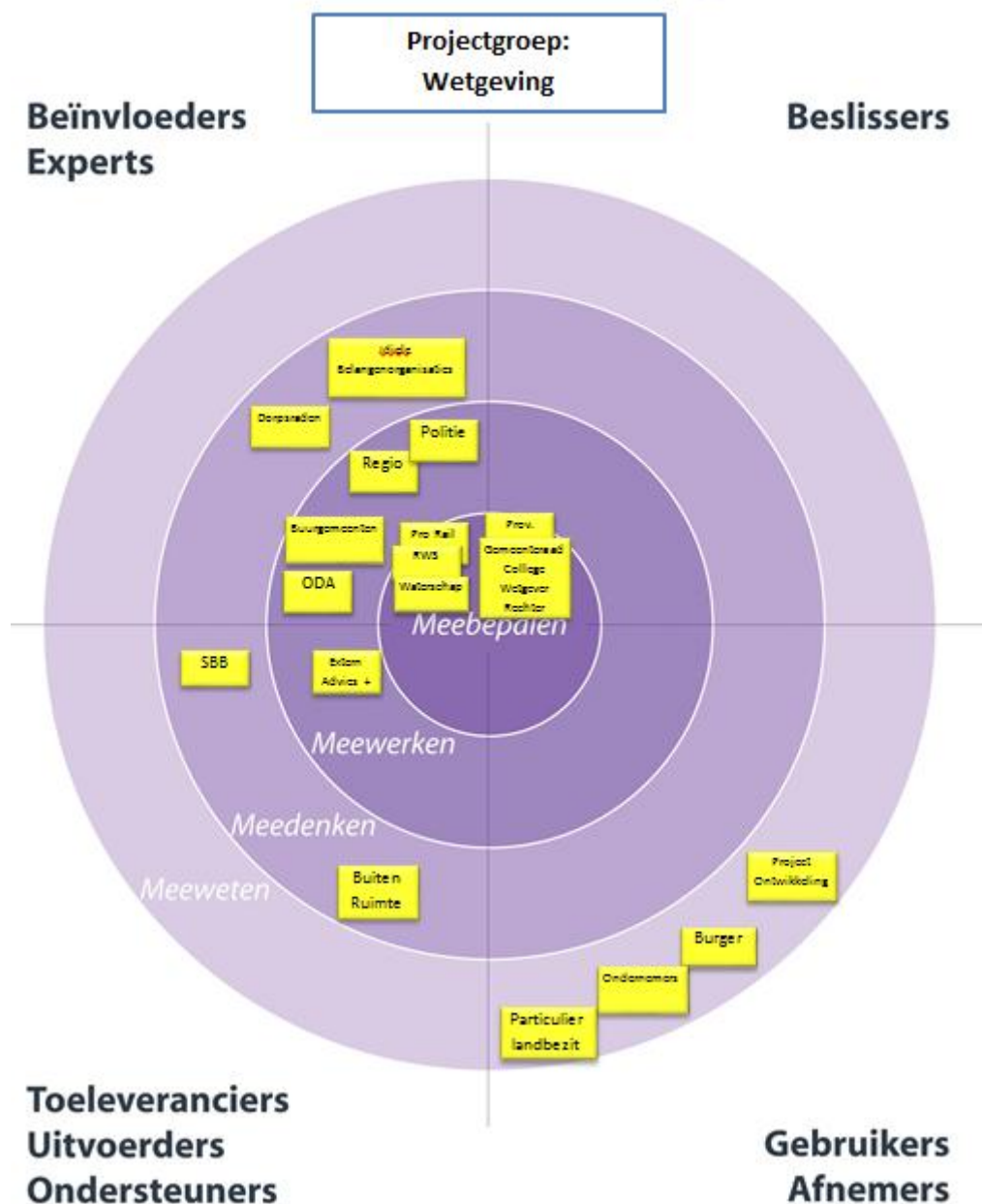
Beslissers

Ringen van invloed

Ringen van invloed

Ringen van invloed

